

Medlemsbladet

UPPSALA SENIORUNIVERSITET

ÅRGÅNG 31 NR 5 DEC 2009

**Sök
stipendier!**

**Kallelse till årsmöte
Vårens program är här**

Medlemsbladet

Medlemsinformation för Uppsala Senioruniversitetet. Ut kommer med fem nr per år.
Ansvarig utgivare: Kersti Ullenhag
Redaktörer: Alf Karlström, Barbro Posse, Agneta Sundelöf, Margareta Westin
Tryckeri: Fyris-Tryck AB, Uppsala
ISSN: 1651-0445

Uppsala Senioruniversitet

Org nr 81 76 02-4969
Ordförande: Kersti Ullenhag

Expedition: Portalgatan 2A
Postadress: Box 386, 751 06 Uppsala
Öppettider: mån–fre kl. 10.00–12.00
Telefon: 018-24 35 01
E-post: usu@folkuniversitetet.se
Webbplats: www.usu.se

Sekretariat:	(bostadstelefon)
Ingrid Melin, ordförande	54 17 80
Gudrun Ahlborg Levander	69 63 79
Gudrun Bäckström	36 65 21
Gördis Hymér	0709-99 88 10
Margareta Knutson	26 10 16
Elsa-Britta Larsson	32 02 68
Caare Smith	32 41 48
Mia Virving	38 52 01
Malin Åkerblom	32 07 34

USU:s årsavgift. För att delta i USU:s aktiviteter måste Du ha betalat årsavgiften 200 kronor. Den betalas en gång per år helst under oktober–november och gäller följande kalenderår.

Plusgiro

För årsavgift: 19 74 24-5
För cirklar och föreläsningar: 39 70 67-0
För resor och studiebesök: 498 69 81-1

Meddela adressändring. Det är viktigt att USU:s expedition har rätt adress till sina medlemmar så att informationen går fram. Glöm därför inte att meddela ändringar av e-post, annan adress och telefonnummer till expeditionen.

www.usu.se

Omslagsbild: Glimtar från 30-årsjubileet
Foto: Barbro Posse

En framgångssaga

Vi hade glädjen att fira vårt 30-årsjubileum på en framgångsvåg. Medlemsantalet har under den senaste femårsperioden ökat från drygt 1 600 till drygt 2 000. Ett imponerande antal föreläsare och cirkelledare har bjudit oss på sin kunskap. För de öppna tisdagsföreläsningarna på universitetet räcker inte alltid sal X till.

Vid mitten av nittio-talet var man tveksam till att låta medlemsantalet överstiga 1 000, och man reducerade av denna anledning sin marknadsföring. Annonsering i dagspressen fick inte förekomma. Nu är vi mer än dubbelt så många och har välutvecklade kommunikationsverktyg genom Medlemsbladet och webbplatsen. Ett 60-tal funktionärer arbetar på sekretariatet, på redaktionen eller inom någon av våra sju arbetsgrupper. Somliga är samtidigt cirkelledare och ett antal sitter i mer än en arbetsgrupp. Ingen funktionär kan längre omfatta helheten.

Det finns – som jag ser det – ingen anledning att förmoda att intresset för Senioruniversitetets verksamhet kommer att minska. Vi pensionärer blir ju allt fler. En av mina vänner har som motto: ”Det är roligare att bli bättre på något nytt än sämre på det gamla”. Kanske söker man sig av den anledningen till en cirkel eller kanske deltar man i första hand för att komma in i en ny krets av likasinnade. Att våra föreläsningar och cirklar är ett värdefullt, för att inte säga omistligt, alternativ till stora delar av det utbud som den öppna marknaden erbjuder är ovedersägligt.

Expansionen har givetvis skapat ett tryck mot centralt arbetande funktionärer – inte minst mot Sekretariatet – men också givit oss en mycket god ekonomi. Det innebär, att det finns möjlighet att med olika former av ekonomiskt stöd anpassa organisationen till sin nya verklighet.

Med en stark tro på att den ideella verksamhet som är och förblir förutsättningen för Senioruniversitetets arbete kommer att fortleva många decennier framöver önskar jag er alla en God Jul och ett Gott Nytt År.

KERSTI ULLENHAG
Ordförande

KALLELSE

till föreningen Uppsala Senioruniversitetets årsmöte
tisdagen den 16 mars 2010, kl. 13.15
i Tovensalen, Missionskyrkan, S:t Olofsgatan 40.

Ärenden enligt stadgarna.

Motioner som medlemmar önskar få behandlade på årsmötet skall vara styrelsen tillhanda senast den 1 februari 2010.

De ska sändas till USU:s expedition, Box 386, 751 06 Uppsala.

Uppsala den 26 november 2009
Styrelsen

Senioruniversitetets jubileumsrapport

De medlemmar som vill ha rapporten som jubileumsgåva kan hämta den gratis på USU:s sekretariat, Portalgatan 2 A, till årets slut. Därefter finns den att köpa för 100 kronor. Vill man få den skickad tillkommer porto 30 kronor. Ring sekretariatet 018-24 35 01 eller mejla till usu@folkuniversitetet.se.

Resor och studiebesök

Söndag 17 januari

Carmen (repris)

Heby Folkets Hus

Extra insatt resa. Några få platser finns kvar. Ring sekretariatet tfn 018-24 35 01 kl 10–12.

Upplev Metropolitan på digitala biografen i Heby Folkets Hus. Live från New York i HD-kvalitet och surroundljud. Se Medlemsbladet nr 4, 2009.

Tider:

Kl. 11.30 Avfärd från S:t Eriks Torg.

Kl. 13.00 Föreställningen börjar. Speltid 4 tim.

Kl. 17.00 Hemfärd.

Kl. 18.00 Åter i Uppsala.

Anmälan är bindande.

Pris: 310 kr för biljett och bussresa.

Ansvarig: Gördis Hymér.

Torsdag 18 februari

Uppsala universitetets porträttsamling

Universitetsantikvarie Margareta Nisser-Dahlman visar universitetets porträttsamling i universitetshuset.

Tider:

Kl. 13.15 Samling i universitetshallen.

Visningen tar ca en timme och är gratis.

Första anmälningdag: Torsdag 21 jan.

Anmälan är bindande.

Ansvariga: Brittmarie Ekholm och

Gudrun Bäckström.

Fredag 12 mars

Così fan tutte

Kungl Operan

Opera i två akter

”Skola för älskande” är undertiteln på Mozarts mest missförstådda opera om två unga män som av en upplyst filosof luras att slå vad om sina fästmörs trofasthet. Och om två unga systrar, vars cyniska tjänarinna tycker att de skall ta varje chans att lära sig mer om kärleken, närmare bestämt erotik. Mozart skrev sin vackraste musik till en historia, som publiken länge fann oanständig.

Framförs på italienska med översättning på textmaskin.

Musik: Wolfgang Amadeus Mozart.

Tider:

Kl. 17.30 Avfärd från S:t Eriks Torg.

Kl. 19.30 Föreställningen börjar. Speltid 3 tim drygt.

Kl. 22.30 Hemfärd.

Kl. 23.30 Åter i Uppsala.

Pris: 620 kr för biljett på främre parkett och bussresa.

Första anmälningdag: Onsdag 16 dec.

Anmälan är bindande.

Ansvarig: Margareta Knutson.

Onsdag 17 mars

Höstsonaten

Dramaten, Stora scenen

För första gången sätts *Höstsonaten* av Ingmar Bergman upp på en svensk teaterscen.

Koördning för anmälan

Till arrangemang som kräver bussresa finns endast 50 platser. När efterfrågan är stor kan vi inte tillmötesgå alla, men vi registrerar alla anmälningar med dag och klockslag och får på så vis en rättvis turordning. Vi beklagar de gånger biljetterna inte räcker till.

Oförutsedda händelser som kan påverka resor meddelas på måndagar i Upsala Nya Tidning under Föreningsnytt. Samma information lämnas på vår webbplats www.usu.se

Eva får besök av sin mor Charlotte, en känd konsertpianist. Trots försök att hålla på konvensansen, kommer det fram att Charlotte aldrig har funnits till för Eva eller för hennes yngre syster Helena, som är svårt handikappad och bor på prästgården tillsammans med Eva och hennes man Viktor. Efter en lång natt av anklagelser och utbrott av uppdämda känslor kommer mor och dotter fram till en sorts försoning. Men på övervåningen sitter Helena och väntar i mörkret.

I rollerna: Marie Göransson, Maria Bonnevie, Livia Millhagen, Johan Holmberg.

Regi: Stefan Larsson.

Tider:

Kl. 17.00 Avfärd från S:t Eriks torg.

Kl. 19.00 Föreställningen börjar. Speltid 1 tim 50 min, utan paus.

Kl. 21.00 Hemfärd.

Kl. 22.00 Åter i Uppsala.

Pris: 435 kr för biljett på främre parkett och bussresa.

Första anmälningdag: Torsdag 14 jan.

Anmälan är bindande.

Ansvarig: Gördis Hymér.

Söndag 18 april

Sommarnattens leende

Stockholms stadsteater

Stephen Sondheims musikalversion av Ingmar Bergmans klassiska komedi om den bitterljuva kärleken, medelålderskris och den gnagande ovissheten om man verkligen älskar den man lever med.

Musikalen följer filmens handling nära och utspelar sig alltså i Sverige. Den är en av de mest välskrivna och litterära i den amerikanska musikalhistorien och räknas som en av genrens klassiker.

I rollerna: Yvonne Lombard, Pia Johansson, Dan Ekborg, Thérèse Andersson, Margaretha Dahlman, Andreas Kundler m.fl.

ANMÄLAN

Första anmälningdagen kan du anmäla dig på telefonsvararen tel. 24 35 01 fr.o.m. kl. 7.00 (precis).

Du kan anmäla max. fyra medlemmar med namn och tel. nr.

De som fått plats får ett inbetalningskort med posten. Betala ej innan du fått denna bekräftelse!

Deltagande i arrangemangen förutsätter att årsavgiften är betald.

Tider:

Kl. 11.00 Avfärd från S:t Eriks Torg.

Kl. 13.00 Föreställningen börjar. Föreställningens längd meddelas i anslutning till premiären den 10 februari.

Hemfärd till Uppsala efter föreställningen.

Pris: 355 kr för biljett på främre parkett och bussresa.

Första anmälningdag: Tisdag 12 jan.

Anmälan är bindande.

Ansvarig: Gördis Hymér.

Tisdag 20 april

Figaros bröllop

eller "Den galna dagen"

Kungl Operan

Opera i fyra akter

Skall husets herre få lägga tjänarens hustru natten före bröllopet? Kan list och förslagenhet eller nya rättigheter rädda dem ur knipan? I Mozarts mest fulländade och minst problematiska opera mullrar franska revolutionen på avstånd medan mästaren gör musik också av en hatt, en hårnål och ett anonymt brev. Ur en förbjuden pjäs föddes operakonstens första psykologiska komedi – som eftervärlden ofta kallat "operornas opera".

Framförs på italienska med översättning på textmaskin.

Musik: Wolfgang Amadeus Mozart

Tider:

Kl. 17.30 Avfärd från S:t Eriks Torg.

Kl. 19.30 Föreställningen börjar. Föreställningens längd meddelas i anslutning till premiären.

Hemfärd till Uppsala efter föreställningen.

Pris: 535 kr för biljett på främre parkett och bussresa.

Första anmälningdag: Måndag 25 jan.

Anmälan är bindande.

Ansvarig: Malin Åkerblom.

Resor i anslutning till serier/cirklar under 2010.

Information ges i resp. serie/cirkel.

Tema Frankrike: Paris i maj.

Estland: Ev. resa till Tallin.

EU: Ev. resa till Bryssel.

Tyskland och/eller Berlin i slutet av vårterminen eller i början av hösten.

Rom, troligen i oktober.

COSTA RICA, prel. 13–22/11 2010

AIUTA-konferens i San José 15–16/11 med temat "Older People, Experiences and sustainable Development" samt rundresa till intressanta turistmål.

Mer information i nästa medlemsblad och på USU:s webbplats: www.usu.se.

Återbesök från Groningen, NL preliminärt. 26–30 maj 2010.

Ansvarig: Arbetsgruppen för internationell verksamhet, kontaktperson Maj Aldskogius, tel: 018-46 03 30, e-post: maj.aldskogius@pubcare.uu.se.

Sekretariatet söker medarbetare

Vi är några personer, som arbetar ideellt med att sköta Senioruniversitetets medlemsadministration men också att arrangera konserter och teaterbesök. Nu behöver vi bli fler.

Har du tid och lust att göra en insats är du välkommen att kontakta oss på telefon 018-24 35 01 eller att göra ett besök på expeditionen Portalgatan 2 A, 2 tr. En viss vana vid datorer krävs.

Senioruniversitetet på Kulturnatten

Marie-Louise Vogel från en av Senioruniversitetets skrivargrupper läste sin egen poesi på det Kulturcafé som arrangerats under kulturnatten. Även USU:s sångkör medverkade.

ALF KARLSTRÖM

Uppsala Industriminnesförening

Uppsala har en industriminnesförening med lokaler på Salagatan 16 i centrala staden. Ordförande är Roland Agius.

USU hade i september arrangerat ett studiebesök hos föreningen. Tyvärr lockade arrangemanget bara sju personer. Varför kan man undra? Är aktivitetsutbudet för stort eller är det helt enkelt så att industrihistoria är föga lockande för USU:s medlemmar?

Nåväl, vi som var där var helt över-

ens om att vad vi fick höra och se var mycket intressant. Roland Agius guidade oss genom industrihistorien på ett kunnigt, inspirerande och humoristiskt sätt. Efter kaffepaus såg vi den permanenta utställningen med montrar över Nymans Verkstäder (i vars gamla lokaler vi befann oss), Slottsindustrier, Hästens Skofabrik och Uppsala Ekeby för att nämna några.

Ett besök kan varmt rekommenderas!

MARGARETA WESTIN

Foto: Alf Karlström

vårterminen 2010, om kvinnliga modernister.

Vi träffades en solig sensommareftermiddag i Barbro trädgård för en intervju eller snarare ett samtal om hennes liv och verksamhet. På trädgårdsbordet låg en del av hennes böcker. Barbro berättar:

– Jag föddes i Söderhamn, där jag tog studenten 1952 efter att ha flyttat runt en del som barn på grund av min fars yrke. Studieriktning och yrkesval var för mig inte helt självklart. Jag tyckte om att skriva, var duktig i uppsatsskrivning och hade under gymnasietiden arbetat extra på bibliotek. Valet föll på Grafis-

(1971) och antologin ”Kvinnor som konstnärer” med Anna Lena Lindberg (1975) kan båda sägas vara pionjärböcker. Barbro har sedan 70-talet ägnat sig åt kvinnofrågor och varit starkt engagerad inom kvinnorörelsen. Hon har alltid stridit för en uppvärdering av kvinnlig konst och anser att ”Kvinnor som konstnärer” som behandlar olika områden inom konsten fortfarande håller måttet trots att mycket har hänt sedan boken kom ut.

Barbro har gjort många utställningar och nämner som exempel ”Konstfeminism” för Riksutställningar på Liljevalchs och Dunkers Kulturhus, ”De berömda och de glömda – kvinnliga svenska modernister 1900–1930” på Mjellby Konstmuseum och utställningen om björnar och nallar på Upplandsmuseet tillsammans med forskare från olika institutioner.

Hon är ordförande i Helga Henschens Vänner och har redigerat två böcker om denna konstnär och författare.

Barbro Werkmäster har mycket gjort och mycket oskrivet, men den stora utmaningen just nu är att få ordning på det privata arkivet. Att leda studiecirkel på Senioruniversitetet finner hon mycket inspirerande och tycker att hon får ett bra gensvar från duktiga och trevliga cirkeldeltagare.

MARGARETA WESTIN

BARBRO WERKMÄSTER

författare, konstvetare, fil.dr h.c.

Barbro Werkmäster har under hösten varit ledare för studiecirkeln ”Kvinna och konstnär under 1800-talet”. Cirkeln är en fortsättning på och fördjupning av förra terminens ”Kvinnors konst i Sverige”. Vissa konstnärer lyfts fram och belyses närmare. Intresset för cirkeln var så stort att den dubblerades. Barbro har tillsammans med Eva-Lena Bengtsson skrivit boken ”Kvinna och konstnär i 1800-talets Sverige” (2004), vilken ligger till grund för cirkeln. Barbro kommer även att leda en cirkel under

ka Institutet i Stockholm, där jag, efter ett års praktik som sätare på tryckeri, gick en tvåårig utbildning. Jag blev där efter förlagsredaktör på skolboksförlaget Forum. På Grafiska Institutet träffade jag min blivande man. Vi flyttade så småningom till Uppsala. Jag fick tre barn i snabb följd, läste litteraturhistoria och konsthistoria och påbörjade en doktorandutbildning. Den första bok som jag redigerade och skrev inledning till var ”Spöktimmen” – en samling spökhistorier (1968–69).

En rad böcker skulle följa. ”Frihet jämlikhet systemskap” med Maud Hägg

Inspirerande Äldremässa

Även i år fanns representanter för Senioruniversitetet på plats när Äldremässan hölls i Uppsala Konsert & Kongress. Temat denna gång var ”Leva livet – hela livet”.

Besökarna fick uppleva stimulerande framträdanden av bland andra professor Barbro Westerholm och inte minst av alerta Kjerstin Dellert som med ett engagerat tal fick många att dra på mun och tänka positivt.

TEXT & FOTO ALF KARLSTRÖM

Hur Finland blev Finland

Från att ha varit en del av Sverige gick Finland under tvåhundra år till att först bli en del av det ryska tsarriket och sedan en självständig nation med en enhetlig men särpräglad karaktär, ett land som vunnit internationell uppmärksamhet och respekt. Inom flera områden har Finland kommit att inta en världsledande position.

Hur detta gick till har belysts i två föreläsningsserier som USU genomfört under året. Den ena behandlade det historiska skeendet, den andra hade tonvikt på kulturella utvecklingslinjer.

En resa till Helsingfors i september var ett led i detta firande av märkesåret 1809. Ett trettiotal uppsalasiomer besökte platser präglade av finländsk kulturell identitet, främst inom arkitektur och opera. Så till exempel besökte gruppen Jean Sibelius hem Ainola, Alvar Aaltos studio och Nationaloperan, där man spelade Einojuhani Rautavaaras opera Aleksis Kivi. Alla besök introducerades sakkunnigt och stimulerade till livliga diskussioner.

SVEN LUNDSTRÖM

Sök USU:s stipendier

Senioruniversitetet utlyser i år tre stipendier, dels USU:s eget, dels de stipendier som Folkuniversitetet har skänkt som gåva vid USU:s 30-årsjubileum.

1. USU:s Stipendium 2010 för utbildning och utbildande resor

Stipendiet uppgår till 10 000 kronor och kan om styrelsen finner det lämpligt delas mellan två sökande och då uppgå till 5.000 kronor vardera. Stipendiet kan sökas av alla betalande USU-medlemmar, men även av aktiva lärare vid USU som inte är medlemmar. Stipendiet avser utbildning och utbildande resor och kan inte komma ifråga för direkta lärarinsatser som ersatts på annat sätt inom USU. För USU:s eget stipendium ges förtur till sökande som kan visa att ändamålet med utbildningen/resan även kan tillföra framtida nytta för USU.

2. FU:s gåvostipendium för 2009

Stipendiet uppgår till 8 500 kronor och ska användas till utbildning eller utbildande resor för USU:s medlemmar eller lärare.

3. FU:s gåvostipendium för 2010

Samma belopp, 8 500 kronor, och motivering som för 2009 års stipendium.

Beslut om stipendierna fattas av USU:s styrelse vid sammanträde närmast före årsmötet våren 2010. Stipendiaten förutsätts i efterhand lämna en redogörelse lämplig att publicera i USU:s medlemsblad.

Ansökan om 2009:s och 2010 års stipendier görs på en särskild blankett som finns på USU:s webbplats och på USU:s expedition på Portalgatan. Uppge för vilket ändamål stipendiet söks och beräknade kostnader samt lämna gärna övriga för ansökan relevanta upplysningar.

Ansökningarna skickas antingen med e-post till usu@folkuniversitetet.se eller per post till USU:s sekretariat, Portalgatan 2 A, Box 386, 751 06 Uppsala.

De ska vara USU tillhanda **senast den 15 januari 2010**.

Vi söker medarbetare till Medlemsbladets redaktion

Medlemsbladet är en av Senioruniversitetets kanaler för kommunikation. Bladet kommer ut fem gånger per år. Det speglar USU:s verksamhet i intervjuer och artiklar, annonserar resor och studiebesök och aktuella aktiviteter. Nr tre och nr fem innehåller USU:s program. Är du intresserad av att skriva, fotografera och arbeta redaktionellt så hör av dig så snart som möjligt per mejl eller telefon till Medlemsbladets redaktion. E-post: barbro.posse@bredband.net, telefon 018-51 70 96 eller till Senioruniversitetets sekretariat: usu@folkuniversitetet.se, telefon 018-24 35 01.

Uppdraget underhåller vid drinken.

Grundli

Fem år har snabbt svunnit sedan Senioruniversitetet senast jubilerade. Nu var det dags igen. Fredagen den 9 oktober blev en riktig festdag för USU, som kan se tillbaka på en trettioårig, ständigt expanderande verksamhet. Jubileumskommittén hade lagt upp ett ambitiöst program. Missionskyrkans stora sal var sprängfylld av intresserade åhörare under det eftermiddagspass med temat

Middagsgäster

gt firad 30-åring!

kultur som inledde firandet. Stadsteaterns chef Linus Tunström betonade inspirerat teaterns roll i samhället. Ulf Johansson Werre illustrerade virtuost jazzpianots historia och Åsa Linderborg berättade gripande om sin bok *Mig äger ingen*. Programmet inleddes musikaliskt av Backa Anna Thorsson, Inge Thorsson och Mats Jansson och avslutades sångligt av USU:s egen kör.

Kalas på kvällen

En festmiddag aväts på V-Dala nation. Närmare trehundra gäster fick såväl lekamlig som musikalisk spis till subventionerat pris. Det bjöds på dragspelsunderhållning, gluntsång, beatleslåtar och jazzshow. Folkuniversitetets rektor Björn Engsten förärade födelsedagsbarnet ett nytt stipendium för utbildning och utbildande resor, att utdelas i fem år.

Hedersmedlemmar

De nyblivna hedersmedlemmarna, Elsa Söderqvist, Ragnar Bergling och Per Malmberg – den sistnämnde tyvärr absens – fick motta bevis på sin nya värdighet i form av diplom och blommor. Varma applåder för deras mångåriga insatser för USU!

USU Rapport nr 10 av trycket

En jubileumsrapport som speglar de senaste fem årens verksamhet har sammanställts av redaktörerna Hans och Maj Aldskogius, Birgitta och Rune Hedman och Ragnar Bergling. Rapporten innehåller dessutom intressanta artiklar av personer som medverkat som före-

Ragnar Berling gratuleras av USU:s ordförande Kersti Ullenhag.

läsare under åren. Rapporten finns att tillgå på sekretariatet, se särskild annons i detta nummer av Medlemsbladet.

Tack för ett lyckat kalas! Vi ser fram emot nästa jubileum.

TEXT & FOTO: BARBRÖ POSSE

PS. Om någon undrar över att det serverades vitt vin till älg huvudrätten, beror det på ett missförstånd i köket, vilket såväl jubileumskommittén som V-Dalans restauratör beklagar.

Rapportläsning

Från skrifvarstugan

En höstresa

DEN 1 OKTOBER 1918

Ebba och Otto anländer tidigt till Malmö centralstation för att ta tåget som avgår mot Stockholm strax efter klockan sju på morgonen.

Bäraren hjälper till med väskor och koffertar och stuvar in dem i kupén medan Ebba donar och dirigerar hur hon vill ha dem placerade.

Trots den tidiga timmen är de båda resandena ändå på gott humör. De senaste veckorna har de varit på ett kärt men ansträngande besök hos Ebbas föräldrar. Det har inte blivit så tätt med besöken den senaste tiden. Kriget ute i Europa har skapat svårigheter även här hemma och nu när resan äntligen har blivit av har det känts skönt att finna att de gamla ändå reder sig bra även om åren börjar ta ut sin rätt.

Nu är Ebba och Otto åter på väg hem och har haft turen att få biljetter till det tidiga morgontåget vilket gör att de inte kommer att anlända alltför sent till Stockholm mot kvällen. Det ska trots allt bli skönt att komma hem, tänker Ebba, men hon har aldrig haft något emot att åka tåg och ser fram emot en visserligen lång men trevlig resa.

Tåget kommer igång med ett ryck och medan ångloket långsamt får upp farten puffar den svarta kolröken allt snabbare förbi utanför fönstret.

Ebba pratar om vad de upplevt under besöket medan Otto helst vill försjunka i den senaste avisan och njuta av sin goda cigarr.

Det ser ut att bli en vacker dag om än lite kyligt i luften.

Våren har varit mycket torr, sommaren ganska fin, men hösten har varit osedvanligt kall och regnig.

Denna dag ser det dock ut att bli en vacker höstdag.

Tåget dunkar fram med jämn hastighet, hjulen skramlar mot rälsen. Visslan tjuiter med jämna mellanrum och de två glasen vid vattenkaraffen på väggen klirrar. De båda passagerarna dåsar i varsitt hörn.

Timmarna går, avbrutna endast av de många uppehållen vid stationerna och ett besök i restaurangvagnen. Landskapet utanför växlar med de vackra höstfärgerna som ett markant inslag.

I Mjölby byter man lok och tåget är nu något försenat.

När man passerat Linköping och närmar sig Norrköping grips Ebba plötsligt av en stark oro.

Hon försöker att lugna sig men säger sedan till Otto att det är något som inte är bra men hon kan inte beskriva vad. Det är något som inte stämmer och hon vill stiga av tåget.

Otto som är van vid sin hustrus impulsivitet säger att hon ska lugna sig och att de naturligtvis inte ska avbryta resan nu när det bara är några timmar kvar innan de är hemma.

Vid uppehållet i Norrköping stiger paniken inom Ebba.

När tåget kör igång igen har hon bestämt sig. Nästa uppehåll är Åby och där ska hon gå av.

Det får bära eller brista. Hennes beslut är orubbligt. Vill inte Otto följa med stiger hon av själv.

Otto har gett upp försöken att övertala henne att fortsätta resan och vid Åby station strax före klockan 19.00 på kvällen stiger de båda av för att återvända till Norrköping och ta in på hotell för natten.

Morgonen därpå möts makarna av nyheterna: En järnvägsolycka inträffade igår kväll vid Getå. På grund av ett jordskred rasade stockholmtåget ned i en brant sluttning mot Bråvikens strand.

Den hittills svåraste olyckan i svensk järnväghistoria var ett faktum. Minst 42 personer dog. Det exakta antalet omkomna kunde aldrig fastställas.

EVA HJELM